

TANULMÁNYÚT, TAPASZTALATCSERE

Integráció az Európai Unióba a művészet erejével...

**A látatlan Petőfi Sándor Általános Iskola sajátos
nevelési igényű tanulóinak 3 éves Comenius-projektje**

BODA CSABÁNÉ

2002-ben megkeresett az ausztriai testvérvárosunk gyógypedagógusa, hogy lenne-e kedvem együtt dolgozni egy nemzetközi csapatban. Hosszas vívódás után mondtam igent, hiszen egy számomra eddig teljesen ismeretlen feladatot kellett ellátni. Értékeimet és hiányosságaimat számba véve azonnal elvégeztem egy projekt-menedzseri és egy számítógépes tanfolyamot, majd a nyelvtudásom felújítása és bővítése következett. Ezek nélkül nem boldogultam volna.

A Tempus Közalapítvány Socrates Nemzeti Irodája évente írja ki ezt a pályázati lehetőséget. A partnersemináriumon, Ausztriában megtaláltuk azokat az iskolákat, amelyek szívesen dolgoztak volna együtt velünk. Így kialakult a csapat. Két osztrák, egy ír, egy finn, egy német iskola, valamint a látatlan Petőfi.

A közös téma kidolgozása az első előkészítő látogatáson történt a koordinátor-intézménynél az ausztriai Purbachban, az UNESCO Hauptschule-ban.

A projekt címe:

„*Art Ties Nations Together*” (ATNT), magyarul „*A művészet összeköti a nemzeteket*”. Hogy miért éppen a művészetet választottuk? Az gondoltuk, hogy sérült tanulóinknak a művészet az a nyelv, amelyhez nem kell nyelvismeret, hiszen a művészetek nyelve nemzetközi.

A téma gondos kidolgozása után mindenki megírta a pályázatot, ki angolul, ki németül. Nemcsak a művészeti nevelés színvonalának fejlesztését tűztük ki célul, hanem a többi ország oktatási rendszerének megismerését, az integrált oktatás különböző formáinak tanulmányozását, a rasszizmus elleni küzdelmet is. Nem kevésbé volt fontos azonban a partner-országok történelmének, kultúrájának megismerése sem.

Rövidesen örömmel értesültünk, hogy Brüsszelben elfogadták a pályázatot.

Az első projekt-találkozóra már mindenki hozta az ötleteit. Ki milyen művészeti ágban fog dolgozni, milyen képzőművészt mutat be országából. Ekkor még nem ismertük egymást, de a barátkozás könnyen ment. Nem csoda: a gyógy-pedagógusok mindenhol megértik egymást...

Elkészült a 3 év projekt-naptára, kijelöltük a találkozások színhelyét.

És máris megismerkedtünk az első képzőművésszel, az osztrák Hundertwasserrel. A következő fél évben az ő stílusában dolgoztak a gyerekek.

Az I. Nemzetközi Gyermek-képzőművészeti Kiállítást az Írországban, az Atlanti-óceán partján fekvő kicsiny falucskában tartottuk. Ennek a kiállításnak a témája: „Ezek vagyunk mi”. A gyerekek alkotásain keresztül mutatta be mindenki saját országát, települését, iskoláját. A 10 nap alatt bepillantást nyertünk az integrált oktatási rendszerbe, és az egy hetes munka után csodálatos körutat tettünk a „zöld szigeten”. Hazafelé már az ír Dixon és Behan művészetét hoztuk a tarso-lyunkban. Így zártuk az első évet.

A sikeres szakmai és pénzügyi beszámoló és a 2 éves pályázat megírása után hirtelen nagy gond állt előttünk: finn partnereink kiestek a projektből, így azonnal nekünk kellett megszervezni a következő találkozót. Bár rövid volt az idő, mégis remekül sikerült minden: októberben már *Kovács Margit* művészetével ismerkedtek a kollégák a keramikus szentendrei múzeumában. A munkaértekezleteken pedig gyúrták-gyömöszölték az agyagot, hogy otthon meg tudják tanítani a gyerekeknek. A mi iskolánk profilja ugyanis a kerámiazás, melyet *Óvári Zsuzsanna* művész-tanár kolléganőm mutatott be, és alkalmazott végig a három év alatt. Bizony komikus volt ír igazgató kollégám kezében a nyújtófa, amellyel az agyagot lapította. Jókedvünk végig nem hagyott cserben. Megrendeztük a II. Nemzetközi Gyermek-képzőművészeti Kiállítást, most már a hundertwasser-stílusban készült alkotásokból. Volt itt kerámia, papírmásé, akvarell, táblakép, porcelánfestés és ruhaterv - minden a kis művészek ügyes kezét hirdette.

Megismertettük kollégáinkkal hazánk történelmét, oktatási rendszerünket. Számukra különleges és ismeretlen fogalom volt az „összevont tanulócsoport”, el sem tudták képzelni, hogyan is lehet így tanítani... De alkalom adódott a búcsúesten egy igazi Táncházban megtanulni a magyar lépés-kombinációkat (több-kevesebb sikerrel) is.

Ment hát *Kovács Margit* művészete a bőröndökben. És még egy utolsó elhatározás: vegyük fel *Picassot* is a palettára.

A III. Nemzetközi Kiállítást Németországban tartottuk. Itt már európai művész-kavalkád volt! Egyre szebb alkotások készültek. A kiállítást nemcsak az iskolában rendeztük meg, hanem a lippstadti Városházán egész nyáron megtekinthették az érdeklődők. A sok színes program mellett a munkát sem hanyagoltuk. Kiállításokat látogattunk, megtekinítettünk egy nagyon érdekes, „öfenntartó”, a mi speciális szakiskolánkhöz hasonló intézményt, ahol a tanulók a maguk által készített tárgyakat árulják, saját éttermükben dolgoznak, melyet bárki látogathat. 12-féle szakmát sajátíthatnak el, magas színvonalon. Úti csomagunkban máris egy újabb művész a német *Otmar Alt*. Harsogó vidám színeivel, humoros figuráival már előre tudtuk: a gyerekek kedvence lesz! (A ma is élő művészt saját műtermében látogattuk meg.)

Véget ért a második év, újabb szakmai és pénzügyi elszámolás, újabb megújítási pályázat írása. És közben alkotások serege készül már, mert nagy esemény lesz településünkön: Város lettünk!

Ebből az alkalomból a Polgármester Úr felkérésére nagyszabású Comenius-kiállítást készítettünk, melyre meghívtuk a partnereket is. A Művelődési Ház nagytermét megtöltő alkotásoknak csodájára jártak az emberek. Láthatták a teremben a gyerekeket munka közben is, ahogy éppen a következő hatalmas táblaképet festették. Cikkek sorozata jelent meg róluk a megyei és az országos folyóiratokban. És a gyermeki boldogság ott sugárzott arcukon: Igen, én is képes vagyok nagy dolgokat létrehozni, iskolámnak nemzetközi hírnevet szerezni!

Az utolsó év végig munkával telt. Gyermekeink három éven keresztül saját szakkörükben dolgozhattak, de a Comenius nyári táborokban együtt alkottak ép társaikkal.

Sajnos újabb rossz hír érkezett: ír partnereink is kiestek. Már csak négyen maradtunk kitartóak, szorgalmasak.

2005 májusában érkezett az utolsó utazás testvérvárosunkba, az ausztriai Rechnitzbe. Ide már gyermekeket is vittünk magunkkal. Azokat, akik a legszorgalmasabban, legkitartóbban dolgoztak a 3 év alatt. Micsoda élmény volt számukra az első külföldi utazás, Hundertwasser művészetének, építészetének eredeti tanulmányozása, a találkozás a német és az osztrák gyermekekkel! A IV. Nemzetközi Kiállításra a Polgármester Úr, az Alpolgármester úr és az egész nevelőtestület is eljött a megnyitóra. A hatalmas tornaterem megtelt a gyermekek műveivel és a látogatókkal.

A Comenius munkacsapat a Kiállítás után Polgármesteri Dicséretben részesült.

Három kemény, sok munkával, de sok sikerrel járó év van mögöttünk.

A legnagyobb siker azonban az, hogy gyermekeimben kialakult az egészséges önértékelés, mely nagyban elő fogja segíteni társadalmi integrációjukat.

Az iskola falait öt hatalmas táblakép díszíti, egy kerámiafal mosolyog a látogatókra, fényképek százai pedig CD-re másolva a gyerekeknél, az udvar betonkerítésén a kis művészek alkotásai pompáznak.

Megjelent a Comenius-Híradó, mely saját külön újságunk, beszámoló a három éves munkáról. Megtekinthető Lábatlan honlapján (www.labatlan.hu) a Fórumban a Comenius-projekt címszó alatt. Közös „Virtuális Galériánk” a partnerekkel itt látható: www.hs-purbach.info/fotoalbum

A projektet az Európai Unió közel 5 millió Ft-tal támogatta, melyet az utazásokra és a művészeti munkára fordítottunk. Számos nagy gyár, üzem és magán-személyek is szponzorálták tevékenységünket. Köszönet érte.

Úgy érzem, hogy 32 éves gyógypedagógiai munkásságomra tett koronát ez a lehetőség, mellyel élni bíztatok minden kedves kollégát.

